

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv
Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor**

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

32. Bonziorum in Xauer. & fidem rabies.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

ignominia cruditatem non valentibus coquere. Nec intra fines opprobrij publici, Bonziorum hæere detrimenta, honoris, scilicet, ac fama apud populum iactura; inde solitus fluere contributionum quibus alebantur fons pinguis, exaruit: multos ergo quos animæ salutis à ministerio scelerato nequaquam auerterat; fames è cœnobii in aulam, militiam, artificia, vilisquæ operas quærendo victui extruxit. Christianis mirè gaudentibus breui paucas in vrbe superfore Bonziorum ædes, nec plures Bonzios quàm qui sat essent iis custodiendis. Sed eorum rem summam grauius afflixit, viri cuiusdam nominatissimi, celebris & inopinata ad Christum accessio, is cum parem ingenio, & literis haberet neminem, recens in Banda vniuersitate inauguratus Doctor, fieri Bonzium optabat, & ambulo ambitu expetebatur à sectis omnibus Bonziorum, ratis fore illam Principem reliquarum, ad quam se ille adiungeret. Verùm pauca de animi rebus cum Xauerio collocutus, & comparatis Bonziorum chimeris, cum cœlesti, & certa Euangelij scientia, doluit vehementer multorum annorum sudoribus emptam à se meram, & exitialem ignorantiam, eiuratisque magna execratione Camidibus, & Fotochis, & quantum esset in Iaponia Bonziorum, statim vxorem duxit, vt illis, & sibi spem omnem præcideret acquiescendi eorum institutis: inde Xauerio assiduis illum recti, & veri doctrinis imbuenti, diuino instinctu manus dedit, Christumque complexus, eius lauacro lustratus est. Cùmque Amanguccium totam expectatione sui suspenderet, inclinaturam quo ipse flexisset, Christianum professus exanimauit deinceps Bonzios, & multos tum ex primoribus, præsertim literatis, tum ex populi vulgo, auctoritatis pondere secum traxit.

32

Bonziorum
in Xauer. &
fidem rabies.

32 Quos tamen ex Bonziis sua obstinabat perfidia nihil non mouere in defensionem impiarum fraudum; concionati ad plebem; iras Deorum inientare; minari ciuitati ruinam, regno perniciem; defectoribus extrema quæque; obrectare Christianorum Deo, nominare illum non Deum, sed Daïum quæ vox apud illos falsitatem, & mendacium exprimit; multa ei probrosa, nefariaque occentare, atque affingere. Demum andabatæ doctores ita de illo differere, vt si maxime Deus esset; bonum certè non esse, qui suos legibus premeret quas ferre imbecillitas hominum non valeret, earum nihilominus violatores æternis damnaret suppliciis. Ad hæc iis quæ narrant Christiani de orbe condito, angelorum, & Adami lapsu, Deique ipsius corporati aduentu, si quæ veri species inesset; scientiarum omnium parentes, & magistros Sinas, tot retro seculis, fuisse scilicet id ignoraturos? quid hoc item prouidentia? quid iusti, & æqui? Europæorum Deum, & distulisse in annos supra sesquimille quinquaginta, legis suæ promulgationem in nobilissimas mundi partes, si saluæ, nisi legis illius obseruatione omninò esse non poterant? his criminabantur Bonziji nostram fidem quæ suis quibusdam ad nostros epistolis refert Xauerius, ad quas nihil censuit attingere vt spongiam quoque indicaret qua calumniass illa diluebat

luebat, utcumque de hac alij scripserint, mihi tabulis originalibus sancti Patris, eiusque sociorum inhaerenti, licere non arbitror, ipsius responsa excogitare, & scribere. Dico tantum quod tradit, de querimonia Iaponum, Euangelij sonum, & legem salutis obtinendam, stomachosè dolentium, tam serò ad se peruenisse, cum gaudere potius debuissent beneficio tanti boni quo illos Deus præ maioribus affecisset; Hac inquam, tristi, & implacabili querela, ita perturbatos, ut veritatis, & sanctitatis fidem, religioni præbere non possent quæ Deum coleret in dispensandis bonis factiosum, crudelem vero in plectendis, quos vnum ipsius arbitrium iis destitutos voluisset; & auditos fuisse lamentabiliter delecte, ergo & patres, & atavos, & Iaponiam hætenus vniuersam æterna claudant, vrantque incendia, quòd Deum non adorauerit sibi prorsus ignotum, & leges infregerit quas nunquam acceperat ab eo perlatas. Si Christus vitam ex æquo omnibus impendisset, cur non æqualiter omnibus profuisset? & si legis suæ contemptores sempiternis addiceret pœnis, cur eas sibi promulgare per tot sæcula distulisset? addebant his flammis oleum Bonziji, nihili esse ministros religionis Europæ; ne vnus quidem hominis animam posse ab inferis ducere, quod erat in promptu Bonziis quoties libuisset, ieiunando, & precando præstare. Ex eo quin etiam patere, Christianorum Deus quàm esset debilis & crudelis: aut enim animas cum posset nolle, iis eximere tormentis, quod erat barbari, & crudelis; aut cum maximè, vellet minimè id posse, quod erat admodum imbecilli; Xacam & Amidam leui negotio suos ab inferis in libertatem asserere, modo se Bonziis exhibuissent beneficos. Verum scelerati, validis rationibus potenter adacti non raro in aurem Xauerio falsierant, se quoque pœnarum æternitatem certo scire; at hæc si palam populo fieret; desituras statim beneficentiam qua illam à Bonziis se existimabat redimere, & perituros inhonesta fame. Iam quo pacto hiant, & crudo vulnere manum admouerit, quam felici consolatione curauerit, testatur ipsemet suis in Europam ad socios literis; cum enim communi comploratione insimularent Deum aut negligentiam, aut iniustitiam, quòd tam serò agnosci ab Iaponiis voluisset, & magnitudine doloris quo sortem hanc suam querebantur, Xauerio etiam excuterent lacrimas, æquitatis diuinæ nefariam accusationem sic apud ipsos refutauit; antiquissimam omnium Dei legem, quam pro noua cernebant, fuisse ostendit; non verborum sono mortalium auribus dictatam, sed naturæ manu, illorum animis æterno impressam caractere; quicumque nascitur insculpta sibi materno ex utero in hanc lucem legis eius mandata secum ferre, illorumque interpretem instinctum communem, & magistram insitam omnibus rationem. Priusquàm Iaponios lege vlla, Sinarum Sapientes imbuissent, obscurum fuisse nemini, quin homicidia, periuria, fraudes, latrocinia, adulteria, & istiusmodi turpitudinum portenta, vitari oporteret. Ad hæc patranda secretum, & tenebras; ad tegenda silentium captari; conscientiam tamen exprobrantem, & surdo

verbere cuiusque plectentem crimina, nemini datum effugere, quamvis ea & homines lateant, & nullis interdum eorum legibus vetentur. Educetur sanè, & cum solis infans consuescat syluis, & bestiis; procul degat ab omni commercio urbium, morèsque ignoret penitus; legem certè illam innatam omnibus, nunquam poterit nescire, quæ apud vnumquemque innocentis vitæ magisterium exercet; & interrogatus an occidere, furari, thorum fœdare alienum, fallere, rapere, liceat; negaturus est profectò licere, dictante nimirum id illi principe, ac suprema lege rationis, quam Deus hominibus indidit, quaque si modo sint homines, rectè instituere vitam possunt, hoc si necesse sit contingere homini, ferarum more in antris adulto, & omnium rudi, quanto certius contigit civibus, quos publica, & priuata iura prohiberi obstringunt? Deum ergo, nequaquam, vt ipsi dolebant, tot sæculis destituisse Japonios sua lege: huic (pergit, vir sanctus) argumento, acquievere plenè & integrè; indeque à suspitionibus querulis immunes, veritati mentem, Christo nomen dedere. At nihilo Bonziji minus furiosè ac rabidè incubuere calumniis, & minis in Dei præconem, & Christi fidem; vt quos nequaquam ignoratio in fraudem, sed perversitas ageret ad fallendum. Primum igitur sibi Regem conciliant, suàsque in partes pellectum, ad facultatem fidèi amplectendæ, re ipsa abrogandam, cum verbis non posset, adducunt; nefas enim cum esset, edictum solemne quo illam sanciuerat aduerso rescripto rescindere; clarissimum quemque illorum inuadens qui Christo accesserant, suis illos per summam iniuriam exuebat bonis, quibus & ipse, non diu post, & regno, & vita, exutus est, Deo pœna sequaci suorum damna vlciscente, de quo breui erit narrandi locus. Scribunt præterea in oras finitimas Bonziji aduersus Apostolum, quicquid poterant de illo probrosè mentiri, esse hunc reiectitium homulum, scurram vilissimum, fame illuc adactum, cui nec in diem victus suppeteret; nec ad tegendam nuditatem, præter laceros pannos esset: ad hæc maleficum insignem, & adoratorem dæmonis, qui sub aspectu certorum syderum, quorum ostentabat perniciam, spiritus cogeret ad prodigiosas præstigias & infatuatum iis popellum sibi obstringebat; demum quicquid iis inuidia, indignatio, & auaritia, infame suassisset de illo spargunt, quibus tamen nec interclusus est Euangelij sacri cursus, nec viri sancti fuscata gloria, nec falso & fabulis verum succubuit. Amanguccij quidem ad ter mille, Christiani numero aucti sunt; omnes ad fundendam pro Christo, vitam, nedum ad perdendas facultates prompti, & alacres si fortè quod expectabatur ex suasionem Bonziorum, rem ferro agere tyrannus decreuisset: foris verò Xaverij nomen, & sanctitas, mirabilitas prodigiorum ab eo editorum & illustres de Bonziis triumphus, & prouincias & regna, tam celebri fama exciuerant, vt omnes, magnum ex Europa Bonzium (sic illum designabant) audire vehementer auerent, & cernere.